

Základní úkoly ochrany obyvatelstva a vytvoření příručky pro obyvatelstvo

Kateřina Hrabalová

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina HRABALOVÁ**

Osobní číslo: **L090407**

Studijní program: **B 3909 Procesní inženýrství**

Studijní obor: **Ovládání rizik**

Téma práce: **Základní úkoly ochrany obyvatelstva a vytvoření příručky pro obyvatelstvo**

Zásady pro vypracování:

1. Analýza současných možných dokumentů k problematice
2. Současná legislativa
3. Vypracování možné dané příručky

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] MINISTERSTVO VNITRA – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Pro případ ohrožení – příručka pro obyvatele (vydání: třetí, opravené, rok vydání: 2003)

[2] MINISTERSTVO VNITRA – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Sebeochrana obyvatelstva ukrytím – metodická pomůcka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby. Praha 2001.

[3] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jiří Koch
Ústav krizového řízení

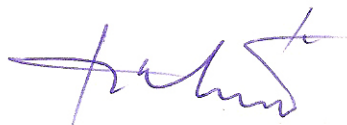
Datum zadání bakalářské práce:

15. prosince 2011

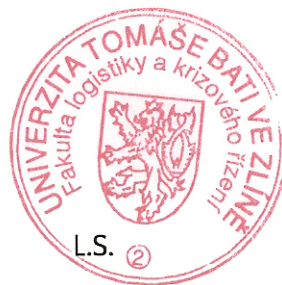
Termín odevzdání bakalářské práce:

11. května 2012

V Uherském Hradišti dne 22. února 2012

prof. Ing. Josef Polášek, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Cílem mé bakalářské práce je zvýšit informovanost obyvatelstva, jak postupovat, jaké práva a hlavně povinnosti jim náleží při vzniku mimořádné události.

V teoretické části práce je pozornost zaměřena na charakteristiku IZS a jeho složek a na první informace pro případ ohrožení. Další část je zaměřena na terminologii v oblasti ochrany obyvatelstva.

V praktické části práce je tvořena komplexní příručka pro děti. Důležitá je její jednoduchost a hlavně obrázková příloha.

Klíčová slova: mimořádná událost, integrovaný záchranný systém, ochrana obyvatelstva

ABSTRACT

The aim of my thesis is to raise awareness of the population on what to do, what rights and obligations due to them mainly in the incident.

The theoretical part is focused on the characteristics of the IRS and its components and the first information for the case of danger. The another part is focused on the terminology in the area of the population protection.

In the practical part is created a comprehensive manual for children. What is important is its simplicity and especially picture attachment.

Keywords: emergency vent, Integrated Rescue System, population protection

Poděkování,

Děkuji, mému vedoucímu bakalářské práce, panu Ing. Jiřímu Kochovi, za cenné připomínky, podporu, odborné rady a komentáře, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat všem lidem, kteří se zapojili do vyplnění dotazníku, čímž přispěli k tvorbě praktické části práce.

Motto,

„Kdo je připraven, není překvapen.“

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 OCHRANA OBYVATELSTVA	10
1.1 SOUČASNÉ POJETÍ.....	10
1.1.1 Koncepce 2006/2015 navrhuje řešit především tyto problémy:.....	10
1.1.2 Koncepce 2013/2020 řeší mimo jiné problematiku:.....	11
1.2 VÝDAJE NA OCHRANU OBYVATELSTVA	11
1.3 SPOLUPRÁCE V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE	12
2 TERMINOLOGI V OBLASTI OCHRANY OBYVATELSTVA	13
Antropogenní MU	13
3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	16
3.1 SLOŽENÍ IZS	16
3.1.1 Základní složky IZS	16
3.1.2 Ostatní složky IZS	16
3.2 OPERAČNÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKA IZS KRAJŮ	17
3.3 PROSTŘEDKY KOMUNIKACE V IZS	18
3.3.1 Krizové mobilní telefony	18
3.3.2 Rádiová síť PEGAS	18
3.4 ÚSTŘEDNÍ POPLACHOVÝ PLÁN IZS.....	18
4 PRVOTNÍ INFORMACE PRO PŘÍPAD OHROŽENÍ	19
4.1 KDE ZÍSKAT INFORMACE.....	19
4.2 DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA	19
4.3 VAROVNÝ SIGNÁL	20
4.3.1 Všeobecná výstraha.....	20
4.3.2 Požární poplach	20
4.3.3 Další signály sirén – zkouška sirén.....	20
4.4 OBECNÉ ZÁSADY	21
4.5 KDYŽ ZAZNÍ SIRÉNA	21
4.5.1 Okamžitě se ukryjte	21
4.5.2 Zavřete dveře a okna.....	21
4.5.3 Zapněte rádio nebo televizi.....	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	23
5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	24

5.1	OTÁZKA ČÍSLO 1.....	24
5.2	OTÁZKA ČÍSLO 2.....	25
5.3	OTÁZKA ČÍSLO 3.....	26
5.4	OTÁZKA ČÍSLO 4.....	27
5.5	OTÁZKA ČÍSLO 5.....	28
5.6	OTÁZKA ČÍSLO 6.....	29
5.7	OTÁZKA ČÍSLO 7.....	30
5.8	OTÁZKA ČÍSLO 8.....	31
5.9	OTÁZKA ČÍSLO 9.....	32
6	KRESLENÉ POMŮCKY	34
6.1	NEBRAT SI BONBÓNY OD CIZÍCH LIDÍ.....	34
6.2	ZÁKAZ VSTUPU K CIZÍM LIDEM DO AUT	35
6.3	ŘÍCI „NE“ ŠIKANĚ	37
6.4	NEPÍT ALKOHOL	39
	ZÁVĚR	41
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	42
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	43
	SEZNAM OBRÁZKŮ	44
	SEZNAM TABULEK	45
	SEZNAM PŘÍLOH	46

ÚVOD

V době, kdy každý den slyšíme, či jsme dokonce svědky událostí, které bývají označovány za mimořádné, je naší povinností se informovat o daných skutečnostech. Každodenní nástrahy mohou mít rozdílné činitele, avšak následky a dopady jsou vždy stejné – katastrofální. Činiteli jsou v největší míře samotní lidé, přírodní síly či kombinace obojího. Mezi události způsobující nedozírné následky patří hlavně povodně, hurikány, únik nebezpečných látek, rozsáhlé požáry, teroristické útoky, velké dopravní nehody, letecké katastrofy, sopečná činnost. Jejich následky způsobují nejen ohrožení na zdraví a životech lidí, ale i škody na majetku a ve velké míře i na životním prostředí.

Jak jsem již jednou naznačila, hlavním problémem je malá informovanost a hlavně prakticky nulový zájem ze strany veřejnosti. Proto bych chtěla svou práci oslovit širokou veřejnost od dětí ve školkách, přes studenty, pracující lid až k důchodcům.

Svou snahou bych chtěla přispět k vyšší informovanosti o zmiňovaných MU a postupu při jejich vyhlášení.

Je samozřejmostí, že poskytnutím těchto doporučení a návodů, nemohu stanovit přesné kroky, jak postupovat, jelikož každá MU je unikum, která s sebou přináší odlišné důsledky a následky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OCHRANA OBYVATELSTVA

V oblasti ochrany obyvatelstva jsou působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob upraveny především zákonem o IZS, dalšími právními předpisy pro oblast krizové legislativy a jinými právními předpisy připravovanými v působnosti ministerstev a ostatních ÚSÚ.

1.1 Současné pojetí

Základní dokumentem pro rozvíjení ochrany obyvatelstva v našich podmínkách v návaznosti na novou legislativu z roku 2000 je „Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015“, schválením usnesení vlády České republiky č. 417 ze dne 22. dubna 2002.

1.1.1 Koncepce 2006/2015 navrhuje řešit především tyto problémy:

- vazby a úkoly jednotlivých úrovní veřejné správy, podnikové sféry i občanů,
- vybavení složek integrovaného záchranného systému materiálem a technikou k odstraňování následků mimořádných událostí vyplývajících z nových hrozeb,
- vytvoření centrálních sil integrovaného záchranného systému v rezortu ministerstva vnitra,
- dobudování systému operačních a informačních středisek integrovaného záchranného systému a jejich ucelené komunikační spojení a informační a komunikační systém krizového řízení,
- zvýšení úrovně připravenosti pracovníků veřejné správy, zejména obcí, právnických osob a podnikajících fyzických osob, občanů a školní mládeže,
- stanovení základních organizačních a technických opatření ochrany obyvatelstva, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití,
- stanovení postupu nakládání s materiálem civilní ochrany. [5]

V průběhu roku 2007 zpracovalo Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR ve spolupráci s dotčenými ústředními orgány státní správy

vyhodnocení Koncepce 2006/2015 a návrh Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 („Koncepce 2013/2020“). Tuto koncepci vláda České republiky na svém zasedání dne 25. února 2008 schválila usnesením č. 165/2008. V tomto dokumentu se zohledňuje příprava a realizace opatření k ochraně obyvatelstva v kontextu s existujícími ale také předpokládanými bezpečnostními hrozbami.

1.1.2 Koncepce 2013/2020 řeší mimo jiné problematiku:

- bezpečné společnosti – úkoly veřejné správy, podnikové sféry a občanů,
- oblast připravenosti pracovníků veřejné správy, právnických a i fyzických osob včetně školní mládeže,
- základní organizační a technická opatření ochrany obyvatelstva – varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití, ochrana osob před kontaminací, humanitární pomoc, spolupráce s neziskovými organizacemi, informování obyvatelstva,
- plánování a řešení opatření k ochraně obyvatelstva pro mimořádné události, nevojenské a vojenské krizové situace, včetně připravenosti sil a prostředků materiálního a finančního zabezpečení.

Z analýz a komparací systémů ochrany obyvatelstva států západní, střední, ale i východní Evropy a některých mimoevropských států vyplývá, že hlavní směry vývoje ochrany obyvatelstva, stanovené v obou Koncepcích, jsou v souladu se současným trendem ve světě. [5]

1.2 Výdaje na ochranu obyvatelstva

Výdaje jsou součástí výdajů státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků a výdajů právnických osob a podnikajících fyzických osob. Z rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra jsou hrazeny výdaje na výstavbu a provozování JSVV, vytváření zásob pro nouzové přežití obyvatelstva postiženého mimořádnou událostí, přípravu obyvatelstva, dotace obcím, právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám na výstavbu koncových prvků JSVV, granty občanským sdružením, náhrady výdajů vynakládaných právnickými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva a na zajištění provozu infrastruktury Hasičského záchranného sboru ČR ve vztahu k úkolům ochrany obyvatelstva. [1]

1.3 Spolupráce v rámci Evropské unie

Spolupráce s orgány EU v oblasti ochrany obyvatelstva je zaměřena na realizaci základních dokumentů EU, kterými jsou **Akční program Společenství pro oblast civilní ochrany** na roku 2000 a 2004, jehož platnost byla prodloužena do konce roku 2006 a **Mechanismus Společenství na podporu zesílení spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany**. [1]

2 TERMINOLOGI V OBLASTI OCHRANY OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva – je soubor postupů a činností zaměřených na minimalizaci dopadů mimořádných událostí na životy a zdraví obyvatelstva, jejich majetek a ve velké míře také na životní prostředí. Tyto kroky jsou pojímány komplexně jako součást havarijního a krizového plánování. Ochrana obyvatelstva je zaměřena nejen na ochranu za válečného stavu, ale i na rizika jako jsou provozní havárie, epidemie, ekologická nebezpečí, živelné pohromy a jiná ohrožení, z nichž nejobávanější je terorismus.

Mimořádná událost (dále jen MU) – je nepříznivé působení jevů a sil vyvolaných činnostmi člověka, přírodními živly nebo kombinací obojí a také haváriemi, které ohrožují nejen životy a zdraví lidí, ale také jejich majetek a v neposlední řadě životní prostředí. Tyto změny mají ve většině případů degenerační charakter a jsou tedy pro společnost nežádoucí. Taková mimořádná událost vyžaduje okamžité provedení záchranných prací a následně prací likvidačních. Narušení životního prostředí si vyžaduje provedení obnovovacích prací sloužících k jeho revitalizaci. Mimořádných událostí je celá řada a proto se dělí následovně na:

Přírodní MU

- a) Živelní pohromy
 - povodně
 - jiné živelní pohromy velkého rozsahu (např. rozsáhlé lesní požáry, sněhová kalamita, vichřice, sesuvy půdy, zemětřesení, apod.)
 - dlouhotrvající sucha
- b) Hromadné nákazy
 - epidemie – hromadné nákazy osob
 - epifytie – hromadné nákazy polních kultur (např. houby, řasy, mechy, apod.)
 - epizootie – hromadné nákazy zvířat na velkých územích v určitých ročních obdobích

Antropogenní MU

- a) Provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou
 - radiační havárie velkého rozsahu

- havárie velkého rozsahu způsobená vybranými nebezpečnými látkami a chemickými přípravky
 - jiné technické a technologické havárie velkého rozsahu (např. exploze, destrukce nadzemních a podzemních částí staveb)
- b) Vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické krize
- narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu,
 - narušení dodávek elektrické energie, plynu nebo tepelné energie velkého rozsahu
 - narušení dodávek potravin velkého rozsahu
 - narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
 - narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu
 - migrační vlny velkého rozsahu
 - hrozba nebo provedení závažných teroristických akcí, aktivity vnitrostátního nebo mezinárodního zločinu nebo terorismu
 - závažné narušení veřejného pořádku nebo nárůst závažné majetkové a násilné kriminality velkého rozsahu
 - ohrožení demokratických základů státu extrémistickými politickými silami

Krizová situace – je MU, při které dochází k vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu, či stavu ohrožení státu a válečného stavu. Tyto stavy jsou vyhlášeny v případě hrozícího nebezpečí, které nelze odvrátit nebo pokud vzniklé následky nelze odstranit běžnou činností správních orgánů a složek IZS. Jsou to tedy stavy, kdy jsou bezprostředně ve velké míře ohroženy životy a zdraví občanů, životní prostředí, majetkové hodnoty, veřejný pořádek nebo hospodářství.

Preventivní práce – slouží jako opatření materiálního, plánovacího, organizačního a vzdělávacího charakteru. Jejich úkolem je předejít možnosti vzniku MU, či snížit škodlivé působení MU po jejím vzniku a vyhlášení.

Záchranné práce – jedná se o činnosti sloužící nejlépe k odvrácení či alespoň omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou situací, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí.

Likvidační práce – jedná se o činnosti, které lze „odložit“ nejpozději do doby ukončení časově prioritní záchrany. Ovšem je nutno je vykonat bez zbytečného odkladu tak, aby bylo možno ukončit zásah IZS a předat toto místo k užívání, ke kterému je určeno, případně k provedení obnovovacích prací. Hlavním úkolem je rychlé a bezpečné odstranění následků způsobených MU, kdy následky se rozumí účinky a rizika působící na životy a zdraví osoby, zvířata, majetek a životní prostředí.

Obnovovací práce – jsou to činnosti, které spočívají v revitalizaci životního prostředí a činnosti směřující k únosné obnově životního prostředí, společenského života a materiálních hodnot. Při těchto pracích dochází k obnově území, které neodstraňuje riziko ohrožení života a životního prostředí. Nemají charakter záchranných a likvidačních prací, protože zde již žádné riziko nehrozí.

3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů stanovuje integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. [2]

3.1 Složení IZS

Integrovaný záchranný systém se skládá ze základních a ostatních složek.

3.1.1 Základní složky IZS

Základní složky integrovaného záchranného jsou schopny rychle a nepřetržitě zasahovat a zajišťovat pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem je jejich působnost zajištěna pro celé území České republiky. K základním složkám integrovaného záchranného systému patří:

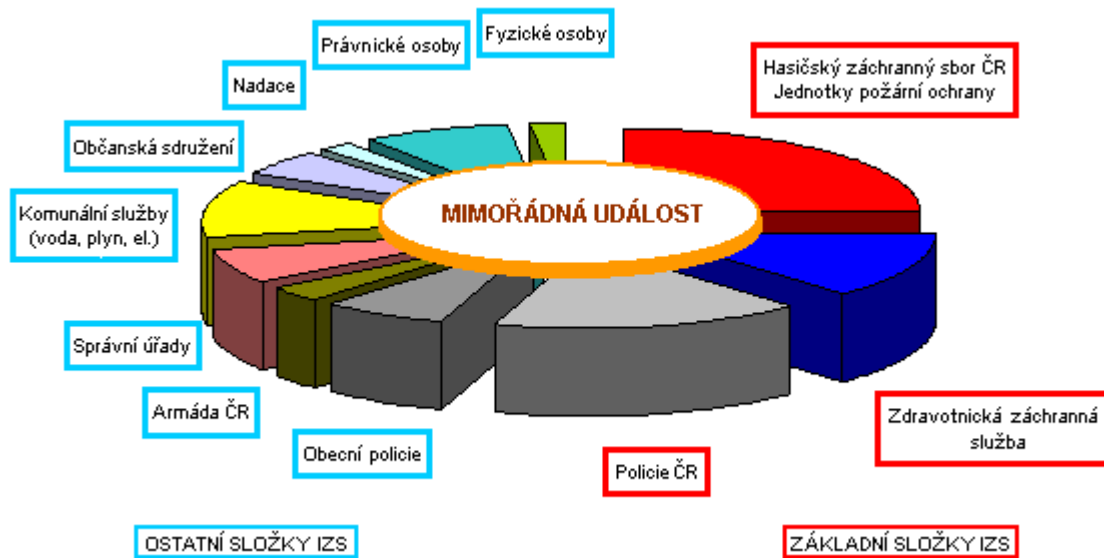
- a. Hasičský záchranný sbor České republiky
- b. jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- c. zdravotnická záchranná služba
- d. Policie České republiky

3.1.2 Ostatní složky IZS

Celý systém pak řeší i plánovanou pomoc ostatních složek integrovaného záchranného systému. Úloha těchto složek spočívá v poskytování záchranných a likvidačních prací na vyžádání. K ostatním složkám integrovaného záchranného systému patří:

- e. vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- f. ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory
- g. ostatní záchranné sbory
- h. orgány ochrany veřejného zdraví
- i. havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby

- j. zařízení civilní obrany, neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím

Obr. 1. Podíl zapojení složek do IZS

Zdroj: ADAMEC, Vilém; ŠENOVSKÝ, Michail; HANUŠKA, Zdeněk. Integrovaný záchranný systém. [CD-ROM] Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2003. ISBN 80-248-0428-X

3.2 Operační a informační střediska IZS krajů

Tato střediska jsou fyzicky zastoupeny ve všech krajských městech a zatím i ve většině bývalých okresních městech. Realizací koncepčních návrhů z roku 2004, jejichž hlavním záměrem je omezit činnosti „okresních“ středisek s cílem přenesení činnosti na střediska „krajská“ nebo „sektorová“. Zde dochází k plnění nejen úkolů dle zákona IZS, ale i úkolů vyplývajících z dalších právních předpisů a to zejména vodního zákona, atomového zákona a zákona o prevenci závažných havárií. [1]

3.3 Prostředky komunikace v IZS

Ve spolupráci s významnými investičními projekty IZS v uplynulých letech došlo k realizaci zabezpečení krizové komunikace orgánů veřejné správy a složek IZS na místě zásahu. Pro běžný režim jsou využívány krizové mobilní telefony a rádiová digitální síť PEGAS. [1]

3.3.1 Krizové mobilní telefony

„Distribuce krizových mobilních telefonů a telekomunikačních služeb, v síti GSM společnosti Eurotel Praha, s.r.o., pro orgány krizového řízení veřejné správy a složky IZS byla v zásadním objemu ukončena v roce 2003“. [1] Téhož roku došlo k rozšíření distribuce těchto telefonů také pro komerční subjekty provádějící úkoly v době vyhlášení krizových stavů.

3.3.2 Rádiová síť PEGAS

Roku 2004 došlo k dokončení výstavby digitálního rádiového komunikačního systému PEGAS za účelem komunikace základních složek IZS. [1]

3.4 Ústřední poplachový plán IZS

Ústřední poplachový plán je základním dokumentem, vytvořeným pro ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. Tento dokument je tvořen přehledem sil a prostředků, které jsou k dispozici k bezprostřednímu nasazení těchto sil a prostředků, tzv. odřadů, k zásahu a to nejpozději do 24 hodin kdekoli na území ČR.

Jedná se jednak o mimořádné „schopnosti“ vykonávat vysoce specializované a technicky propracované činnosti nebo o činnosti, ke kterým je potřeba určitá míra logistické soběstačnosti a vysoká mobilita.

Odřady je možno kombinovat, a tím zvyšovat rejstřík jejich použitelnosti i pro atypické mimořádné události. [1]

4 PRVOTNÍ INFORMACE PRO PŘÍPAD OHROŽENÍ

Jedná se o „sadu“ informací, která je nezbytná pro zvládnutí a překonání MU a KS.

4.1 Kde získat informace

Abychom vůbec věděli, s jakou MU máme tu čest a co je naší povinností, je nezbytné vědět, kde tyto potřebné informace získáme.

Občan získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených záchranných a likvidačních pracích a ochraně obyvatelstva v případě vzniku MU na příslušném úřadě.

Zaměstnanec získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených záchranných a likvidačních pracích a ochraně obyvatelstva v místě dislokace pracoviště od svého zaměstnance (příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby).

Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba získá informace o charakteru možného ohrožení, o připravených krizových opatřeních a způsobech jejich provedení u příslušného obecního úřadu. [3]

4.2 Důležitá telefonní čísla

Při zjištění MU (povodeň, požár, havárie s únikem nebezpečné látky, sesuvy půdy, zemětřesení, ..) ohrožující životy a zdraví lidí, zvířat, majetek nebo životní prostředí, je neprodleně nutné okamžitě volat následující telefonní čísla:

- 112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání (je určeno především pro cizince či při rozsáhlých mimořádných událostech),
- 150 – Hasičský záchranný sbor ČR,
- 155 – Zdravotnická záchranná služba (jejich přítomnost se vyžaduje vždy při všech, stavech ohrožující životy)
- 158 – Policie ČR, případně 156 – Městská policie (při dopravní nehodě nebo spáchání trestného činu). [4]

Při volání na telefonní čísla tísňová volání je nutno uvést – co se stalo, kde se to stalo, své jméno a číslo telefonu, odkud voláte.

Po ukončení hovoru je nutné počkat na zpětný telefonát, který slouží operačnímu pracovníkovi k ověření pravdivosti nahlášené zprávy.

4.3 Varovný signál

4.3.1 Všeobecná výstraha

V případě hrozby nebo při bezprostředním ohrožení mimořádnou událostí je obyvatelstvo informováno pro něj určeným varovným signálem „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“. Tento signál je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a z pravidla může zaznít třikrát po sobě v cca třiminutových intervalech. Po akustickém tónu sirény je obyvatelstvo prostřednictvím rozhlasu, televizí či rádií informováno o tom, co se stalo a jak v takovém případě postupovat.

Zvuk sirény vyjadřující varovný signál „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“ vždy znamená blížící se nebo již probíhající nebezpečí, při kterém se bude nutno ukrýt nebo opustit ohrožený prostor za dodržení všech stanovených opatření. [4]

4.3.2 Požární poplach

V České republice existuje ještě signál „Požární poplach“. Tento signál se vyhláší za pomoci přerušovaného tónu sirény po dobu 60 vteřin (25 vteřin trvalý tón, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý tón) nebo elektronickou sirénou napodobuje hlas trubky troubící tón „HO-ŘÍ“, „HO-ŘÍ“, po dobu taktéž 60 vteřin. Důvodem jeho vyhlášení je svolání jednotek požární ochrany. [4]

4.3.3 Další signály sirén – zkouška sirén

Nezbytnou potřebou je pravidelná zkouška sirén sloužící k zjištění případných poruch fungování sirény. Jedná se o akustickou zkoušku koncových prvků varování vyhlášenou nepřerušovaným tónem sirén po dobu 140 vteřin. Provádí se zpravidla každou 1. středu v měsíci ve 12 hodin. [4]

4.4 Obecné zásady

RESPEKTUJTE získané informace z oficiálních zdrojů.

NEROZŠÍŘUJTE poplašné a neověřené zprávy.

VARUJTE ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí (sousedy, spolupracovníky, ..).
Nezapomeňte na neslyšící osoby.

NETELEFONUJTE zbytečně – telefonní síť je v situacích ohrožení přetížena.

NEPODCEŇUJTE vzniklou situaci a možné hrozby.

POMÁHEJTE lidem ve vašem okolí (hlavně starým, nemohoucím či nemocným).

UVĚDOMTE SI vážnost situace, a že největší hodnotu má lidský život a zdraví a až potom záchrana majetku.

UPOSLECHNĚTE pokynů zaměstnavatelů a pracovníků záchranných složek. [4]

4.5 Když zazní siréna

Pokyny zde níže uvedené platí pouze v případech, kdy můžeme vyloučit nebezpečí povodní či zemětřesení.

4.5.1 Okamžitě se ukryjte

Bezprostředně je nezbytné vyhledat ukrytí v nejbližší budově. Může jít o vybraný závod, úřad, obchod, soukromý dům, kancelář i veřejnou budovu. V případě, že se v době zaznění varovného signálu nacházíte v automobilu, okamžitě automobil zaparkujte a vyhledejte ukrytí v nejbližší budově.

4.5.2 Zavřete dveře a okna

Po splnění prvního kroku – ukrytí, se ujistěte, že všechna okna a dveře jsou zavřena. S velkou pravděpodobností siréna ohlašuje možný únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin či jedů. Zajištěním dveří a oken tak snižujeme možné riziko zamoření prostoru a vlastní dekontaminace.

4.5.3 Zapněte rádio nebo televizi

S pomocí mimořádných zpravodajských hromadných informačních prostředků máme šanci získat bližší informace o tom, co se stalo, proč byla spuštěna siréna a varováno obyvatelstvo, a hlavně jak postupovat dále. Takto získané informace je nutno respektovat a řídit se jimi.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Pomocí dotazníku, kterým bylo náhodně osloveno sto obyvatel města Uherského Hradiště a jeho okolí, byla prováděna analýza o znalostech a informovanosti obyvatelstva, jejich zájmu se zapojit do projektů v rámci ochrany obyvatelstva a jejich názorech na stav ve školství v návaznosti na připravenost dětí a mladistvých na případné hrozící mimořádné události a krizové situace. Dotazník byl složen z devíti otázek, které jsou zde jednotlivě rozebrány, jak po stránce psané, tak i grafické.

5.1 Otázka číslo 1

Tabulka 1. Zpracování první otázky – tabulkově

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 1: Jste ?		
Možnosti	Žena	Muž
Odpověď	58	42

Z následující tabulky lze přehledně zjistit počet zúčastněných v dotazníku, co se pohlaví týče. Nadpoloviční většinu tvořily ženy.

Obr. 2. Zpracování první otázky – graficky

Zdroj: vlastní

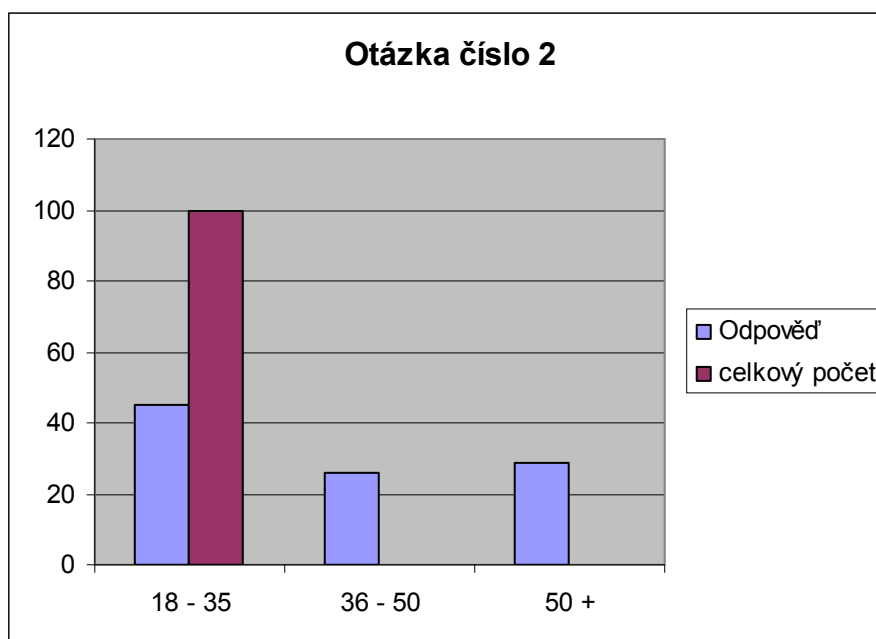
5.2 Otázka číslo 2

Tabulka 2. Zpracování druhé otázky – tabulkově

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 2: Kolik je Vám let ?			
Možnosti	18 - 35	36 – 50	50 +
Odpověď	45	26	29

Pomocí druhé otázky byli odpovídající rozděleni do třech věkových skupin. Nejpočetnější skupinu tvořila věková hranice 18-35 let. I zastoupení nejstarší možné skupiny, tedy padesát let a více, bylo početné. Vyjádřeno čísly to udává hodnotu 29 ze všech dotázaných. Zbytek, tedy 26 zúčastněných, se pohyboval ve věkové skupině 36 – 50 let.

Obr. 3. Zpracování druhé otázky - graficky

Zdroj: vlastní

5.3 Otázka číslo 3

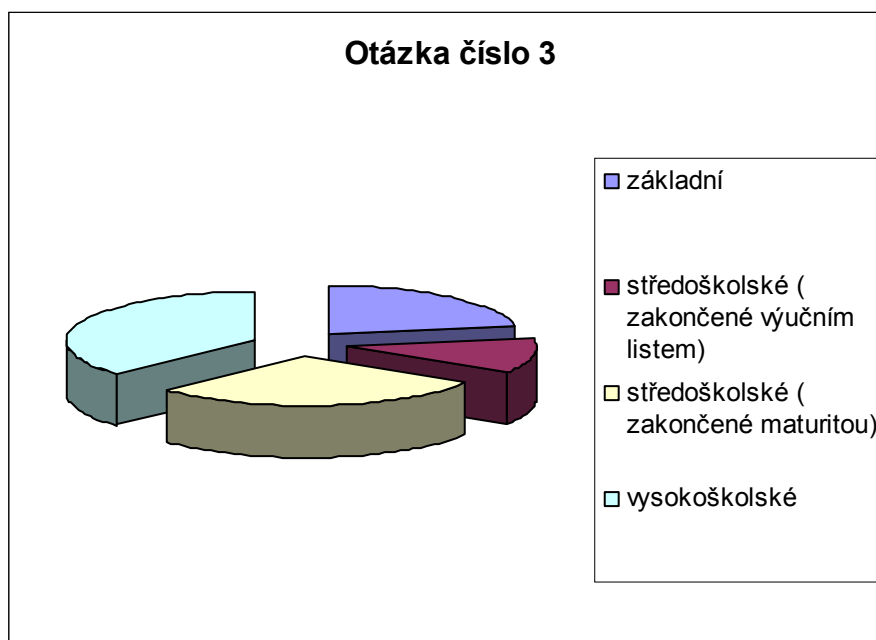
Tabulka 3. Zpracování třetí otázky - tabulkově

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 3: Dosažené vzdělání ?				
Možnosti	Základní	Středoškolské (zakončené maturitou)	Středoškolské (zakončené výučním listem)	Vysokoškolské
Odpověď	22	29	12	37

Díky třetí otázce byla zjištěna míra dosaženého vzdělání, kdy nejvíce lidí zatrhl poslední možnost, tedy vysokoškolské vzdělání. Na pomyslné druhé příčce se umístili studenti, kteří dosáhli středoškolského vzdělání zakončeného maturitou. Jedná se tedy o absolventy všeobecných gymnázií, ekonomických, zdravotnických, hotelových či průmyslových škol.

Pro dotazník byla určitě velkým přínosem rozmanitost odpovědí při této otázce. Byla možnost prozkoumat názory mezi všemi možnými úrovněmi vzdělání, které může město Uherké Hradiště nabídnout.

Obr. 4. Zpracování třetí otázky – graficky

Zdroj: vlastní

5.4 Otázka číslo 4

Tabulka 4. Zpracování čtvrté otázky - tabulkově

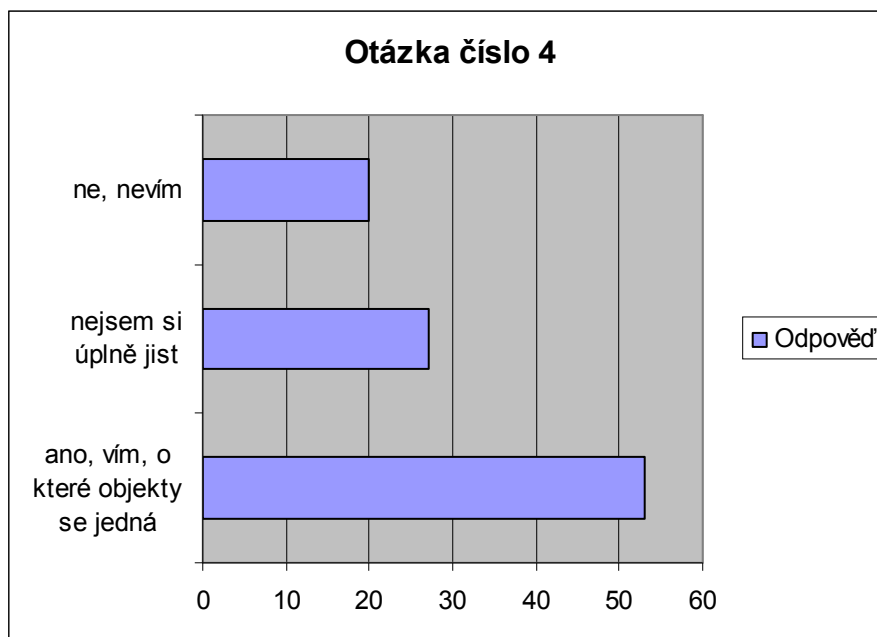
Zdroj: vlastní

Otázka číslo 4: Víte, kde se ve Vašem městě nacházejí budovy vyhrazené pro evakuaci a případné ukrytí před mimořádnou událostí ?			
Možnosti	Ano, vím o které objekty se jedná	Nejsem si úplně jist	Ne, nevím
Odpověď	53	27	20

V této otázce se prověřovala znalost obyvatelstva ohledně budov určených k ukrytí pro případnou evakuaci.

Celých 53% zúčastněných uvedlo, že ví, kde se tyto budovy a objekty vyskytují. Alarmujícím číslem je ale protipól této otázky, a to konkrétně, že 20% neví, kde by tyto budovy hledali.

Získáním těchto odpovědí by měly být podniknuty kroky ke snížení tohoto zcela nepříjemného čísla v rámci ochrany obyvatelstva.

Obr. 5. Zpracování čtvrté otázky – graficky

Zdroj: vlastní

5.5 Otázka číslo 5

Tabulka 5. Zpracování páté otázky – tabulkově

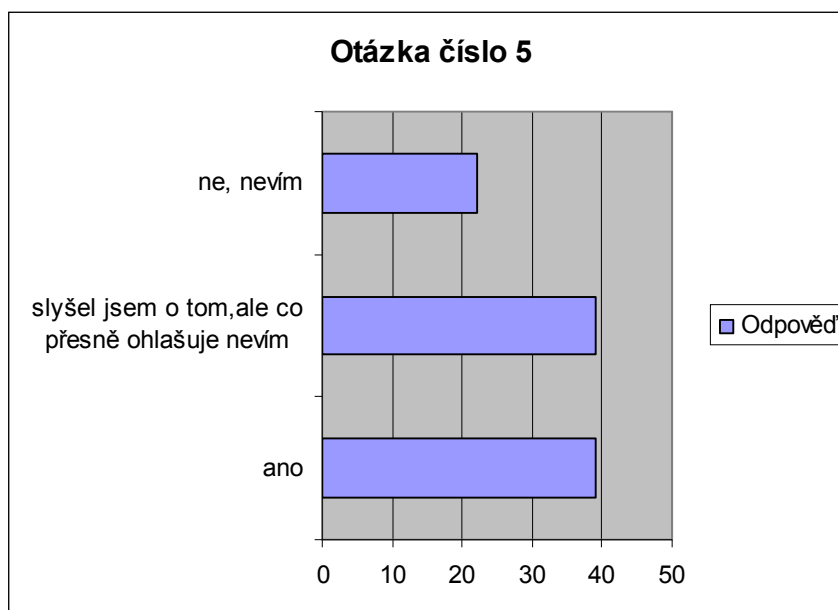
Zdroj: vlastní

Otázka číslo 5: Víte, co ohlašuje siréna, zazní-li kolísavým tónem po dobu 140 vteřin (může zaznít 3x po sobě v cca třiminutovém intervalu) ?			
Možnosti	Ano	Slyšel jsem o tom, ale co přesně ohlašuje nevím	Ne, nevím
Odpověď	39	39	22

Pátou otázkou dotazníku byla zkoumána znalost signálu „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“ a připravenost, jak se v případě jeho vyhlášení zachovat.

Shodně, a to 39 z dotázaných, odpovědělo, že ví, co signál ohlašuje či připustilo, že o něm alespoň slyšelo. Zbýlých 22 dotázaných, kteří byli tvořeni převážně věkovou skupinu 18 - 35 let, přiznalo, že daný signál nezná.

Snahou města by tedy určitě mělo být rozšíření znalostí tohoto signálu a zabránění tak případnému chaosu při vyhlášené evakuaci, kdy již není čas zjišťovat, co má být provedeno.

Obr. 6. Zpracování páté otázky - graficky

Zdroj: vlastní

5.6 Otázka číslo 6

Tabulka 6. Zpracování šesté otázky – tabulkově

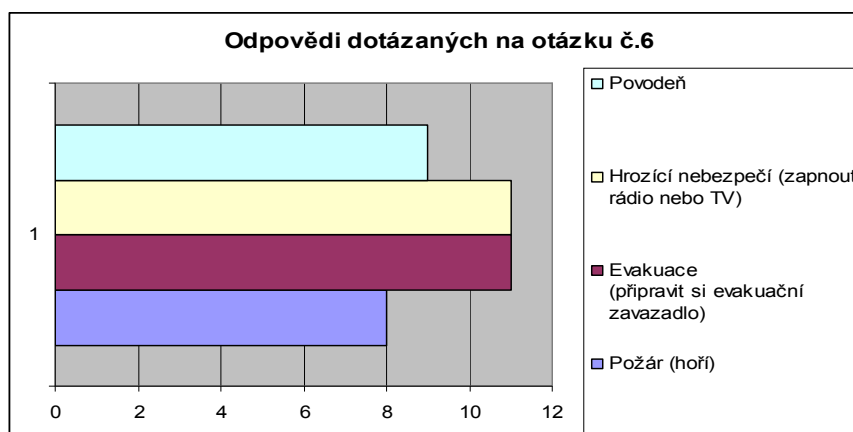
Zdroj: vlastní

Otázka číslo 5: Pokud jste u otázky č.5 zatrhlí odpověď „ANO“, vypište slovy, co siréna ohlašuje?

Odpovědi dotázaných	Požár (hoří)	Evakuace (připravit si evakuační zavazadlo)	Hrozící nebezpečí (zapnout rádio nebo TV)	Povodeň
Počet odpovědí	8	11	11	9

Na tuto otázku odpovídalo pouze 39 z dotázaných, jelikož se týkala jen těch, kteří u předešlé otázky (otázky číslo 5) zaškrtili odpověď „ANO“. Důvodem pro vytvoření této otázky byla snaha zjištění, kolik lidí žije v omylu a myslí si, že ví, co daná siréna ohlašuje, ale přitom se pletou. Neznalost tohoto signálu je přinejmenším stejně závažná jako jeho špatná znalost.

Nikdo z odpovídajících nebyl schopen napsat přesný název tohoto signálu. Jejich představa byla ovšem správná. Vyskytovaly se zde odpovědi jako např. hrozící nebezpečí, ohlášení povodně, rozsáhlého požáru a ve většině odpovědí byla napsána poznámka týkající se případné evakuace a připravení si evakuačního zavazadla.

Obr. 7. Zpracování šesté otázky - graficky

Zdroj: vlastní

5.7 Otázka číslo 7

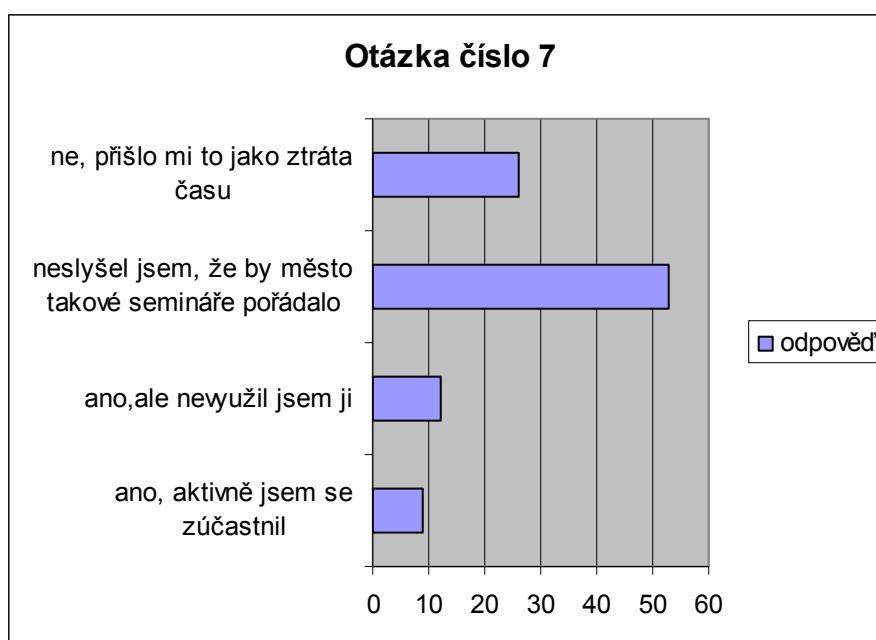
Tabulka 7. Zpracování sedmé otázky – tabulkově

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 7: Měli jste možnost zúčastnit se v rámci města seminářů. Kde byste získali potřebné informace v rámci ochrany obyvatelstva ?

Možnosti	Ano, aktivně jsme se zúčastnil	Ano, ale nevyužil jsem ji	Neslyšel jsem, že by město takové semináře pořádalo	Ne, přišlo mi to jako ztráta času
Odpověď	9	12	53	26

Tato otázka byla zaměřena na město Uherské Hradiště a jeho snahu rozšiřovat informovanost obyvatelstva v rámci regionu pomocí uskutečňování seminářů s cílem rozvoje jejich znalostí. Většina lidí, která nikdy nezažila žádnou mimořádnou událost na vlastní kůži většinou ani netuší, co dělat a jak si zachovat chladnou hlavu. To je v případě, že rozhodují vteřiny či minuty rozhodujícím faktorem pro zvládnutí dané mimořádné události.

Obr. 8. Zpracování sedmé otázky - graficky

Zdroj: vlastní

5.8 Otázka číslo 8

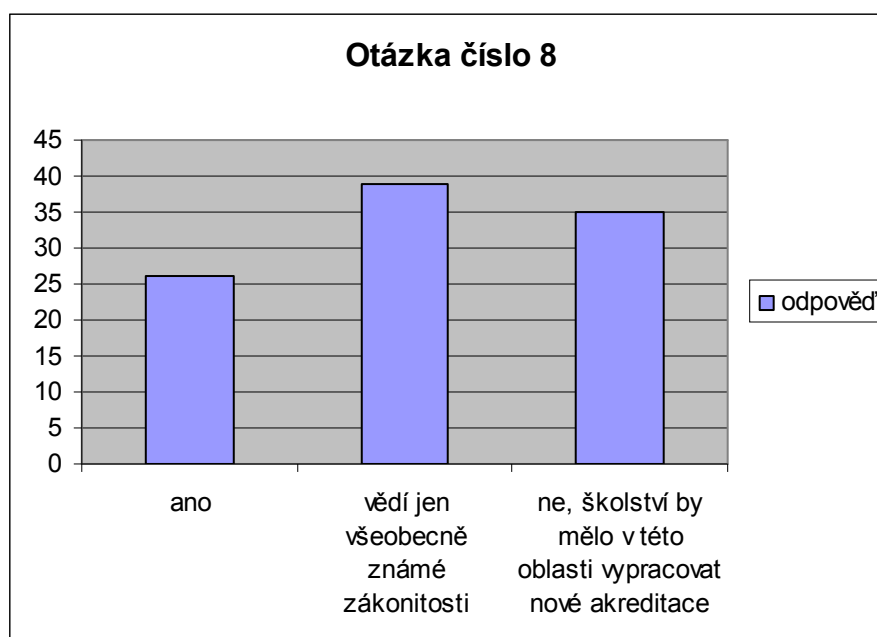
Tabulka 8. Zpracování osmé otázky - tabulkově

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 8: Myslíte si, že jsou děti na základních a středních školách dostatečně obeznámeny s problematikou ochrany obyvatelstva ?			
Možnosti	Ano	Vědí jen obecně známé zákonitosti	Ne, školství by mělo v této oblasti vypracovat nové akreditace
Odpověď	26	39	35

Pomocí této otázky si můžeme položit nekonečnou řadu otázek. Dělá školství vše pro rozvinutí znalostí v oblasti obrany obyvatelstva? Chtějí se děti na základních a středních školách zabývat touto oblastí? Existuje dostatečná řada pomůcek?

Ze získaných odpovědí lze bezpochyby říci, že mladiství by měli mít možnost získávat zkušenosti mnohem větší než mohou školy nabídnout.

Obr. 9. Zpracování osmé otázky - graficky

Zdroj: vlastní

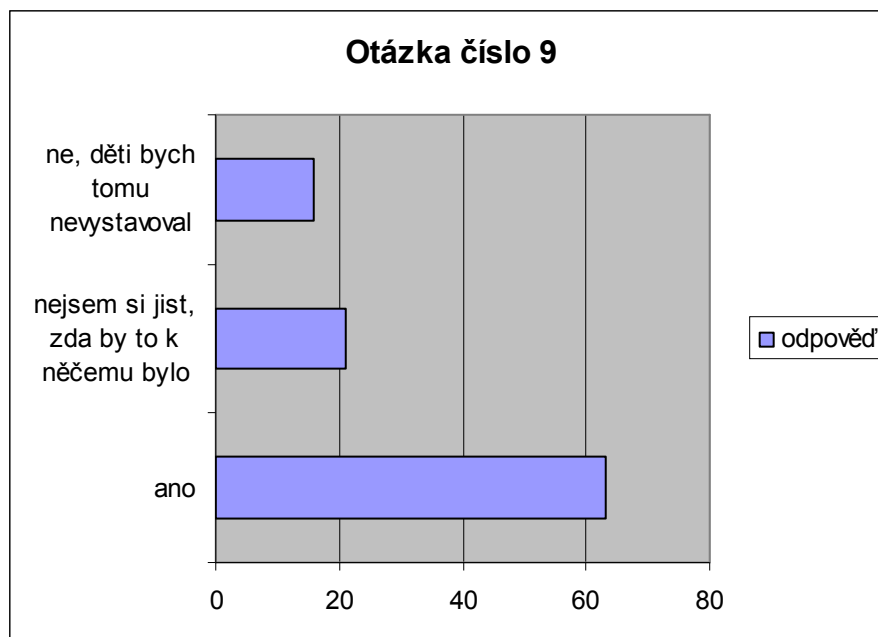
5.9 Otázka číslo 9

Tabulka 9. Zpracování deváté otázky – tabulkově

Zdroj: vlastní

Otázka číslo 9: Myslíte si, že by i děti v mateřských školách měly být informovány o možných mimořádných událostech (formou her a kreslených pomůcek) ?			
Možnosti	Ano	Nejsem si jist, zda by to k něčemu bylo	Ne, děti bych tomu nevystavoval
Odpověď	63	21	16

Poslední otázka byla zaměřena na ty nejmenší – školáky v mateřských školách. Kdy 63 ze všech dotázaných by bylo pro, aby i děti byly formou her a kreslených pomůcek již od raného dětství vedeny směrem k osvojování si základních dovedností při hrozících mimořádných událostech či krizových stavech. Pětina všech odpovídajících si není úplně jistá, zda by to pro tak malé děti mělo význam. Zda by dokázaly pochopit závažnost situace. Zbýlých 16 by vůbec nechtělo vystavovat své dítě těmto ne příliš pozitivní událostem.

Obr. 10. Zpracování deváté otázky – graficky

Zdroj: vlastní

6 KRESLENÉ POMŮCKY

Na základě získaných odpovědí z dotazníku, který byl v předešlé části rozebrán po jednotlivých otázkách, byly vytvořeny následující kreslené pomůcky pro děti.

Všechny obrázky mají jediný společný cíl, a to aby se děti naučily, jak se v daných situacích zachovat. Obrázky by měly sloužit jako názorný podklad učitelů pro děti, zajišťující vysvětlení problematických situací těm „nejmenším“, tedy dětem v mateřských školách či na prvním stupni základní školy.

Následující obrázky zasahují do více oblastí, a proto jsou zde jednotlivě popsány.

6.1 Nebrat si bonbóny od cizích lidí

Na níže zobrazených obrázcích je hlavní důraz kladen na jeden, z mého pohledu, nejzávažnější problém. Ten se skrývá pod úsměvem pána nabízející bonbóny dětem. Kdo by dokázal odolat?

Je proto nesmírně důležité tuto dovednost dětem neustále vštěpovat. Pomocí obrázku je připravit na možnost, že pán či paní budou milí, říkat, že znají rodiče, sami si třeba jeden bonbón dají. To ale nesmí v dětech vyvolat spouštějící mechanismus zapomenutí všeho, co se naučily.

Podstatná je ovšem skutečnost, že ani v jednom ze zmiňovaných případů by děti neměly váhat, a jednoznačně říci „NE“.

Podmínek úspěšného zvládnutí této situace, jak bychom chtěly, aby se nejen naše, ale i ostatní děti zachovaly, je několik. Příkladem může být snaha nebát se s dětmi o takových věcech bavit, vyzkoušet si ve spolupráci s naším známým nástin podobné situace, sledovat, jak se dítě zachová a říci mu, co nesmí a naopak, co bylo dobře. Nesmíme zapomenout pochválit i za malé pokroky. Na druhé straně by mohli děti odradit od osvojení si této znalosti neochota ze strany učitelů či rodičů, neodpovídání na jejich otázky a hlavně věty typu „Cos to zase udělal?“.

Kreslené obrázky slouží pouze pro zjednodušené vysvětlení dané situace, neudělají za nás naši práci.

Obr. 11. Kreslená pomůcka č. 1

Zdroj: vlastní

Obr. 12. Kreslená pomůcka č.2

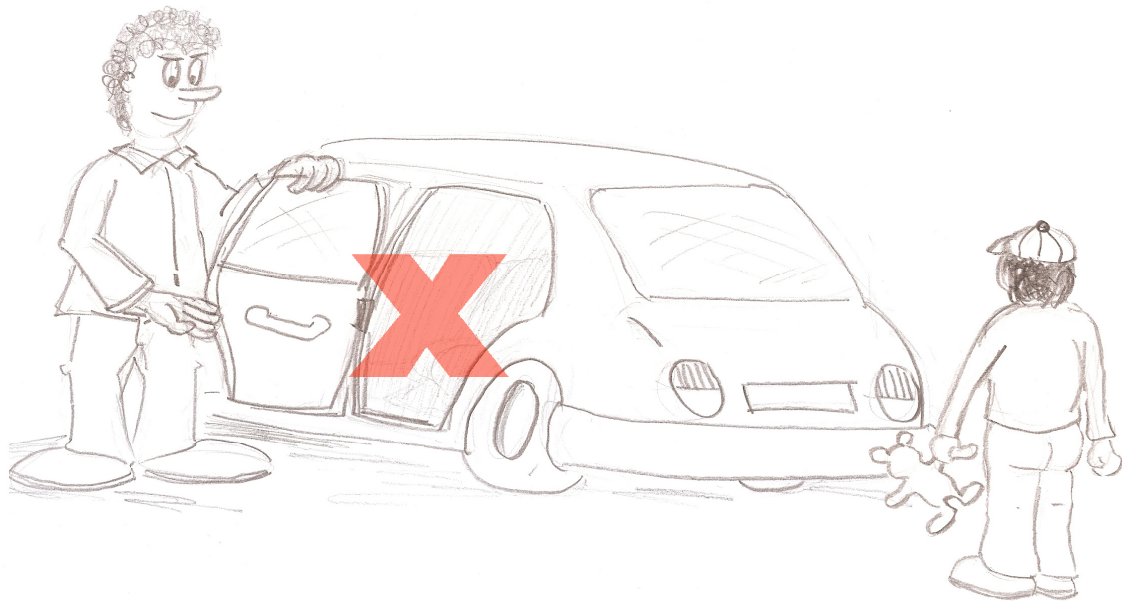
Zdroj: vlastní

6.2 Zákaz vstupu k cizím lidem do aut

Další situací, kterou by se děti měly zabývat, či lépe řečeno, která by měla být dětem vysvětlena s kladením pevného důrazu, je naprostý zákaz vstupu k cizím lidem do aut. Jedná o velice citlivé téma z pohledů rodičů, jejichž obava je opodstatněná. Tato problematika se netýká jen malých dětí, ale i teenagerů, kteří často „stopují“ a sedají tak do aut k lidem, které předtím nikdy neviděli.

Jak tedy naučit i ty nejmenší, aby se správně chovaly, když to neumějí ani ti starší? Snad jen neustálým opakováním a vírou, že si to budou pamatovat? Nebo vystavením obrázků po stěnách, aby je měly neustále před očima a kdykoli je možnost, tak na ně upozornit?

Důležitým faktorem je nebát se s dětmi takové situace probírat. Nezapomínejme na motto: „

Kdo je připraven, není překvapen! “.

Obr. 13. Kreslená pomůcka č.3

Zdroj: vlastní

Obr. 14. Kreslená pomůcka č.4

Zdroj: vlastní

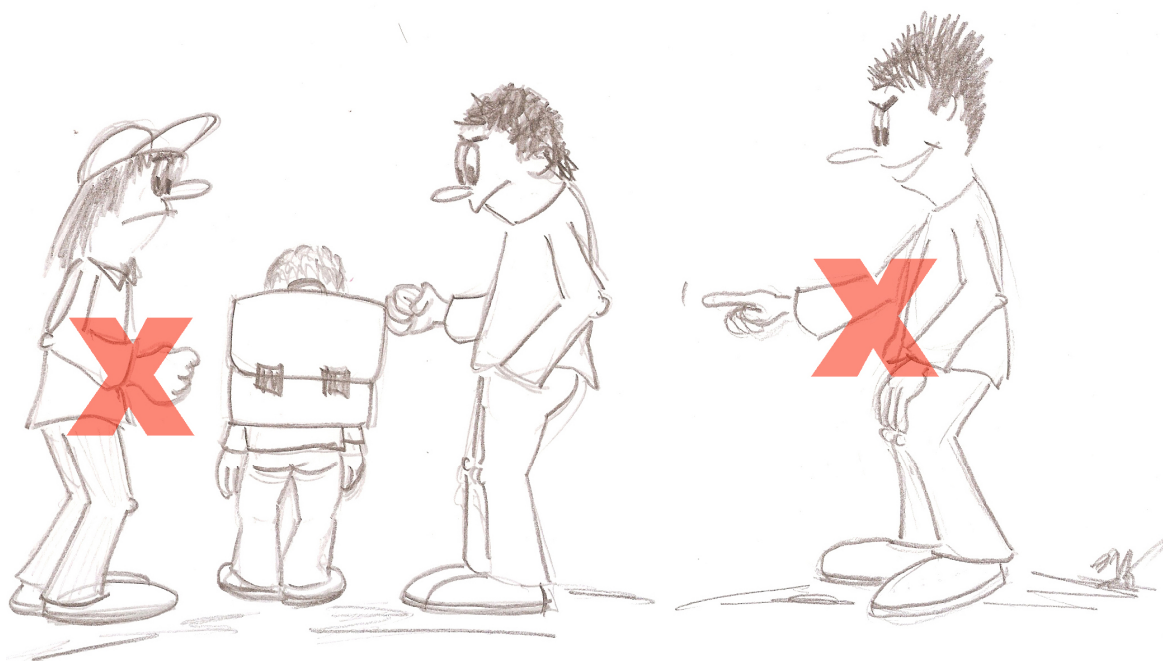
6.3 Říci „NE“ šikaně

Jedná se o problém, který je globálního charakteru. Jak naučit naše děti nešikanovat a hlavně nenechat se šikanovat, když ji vidí neustále kolem sebe?

Je důležité klást zřetel na následky, které v takovém případě vznikají.

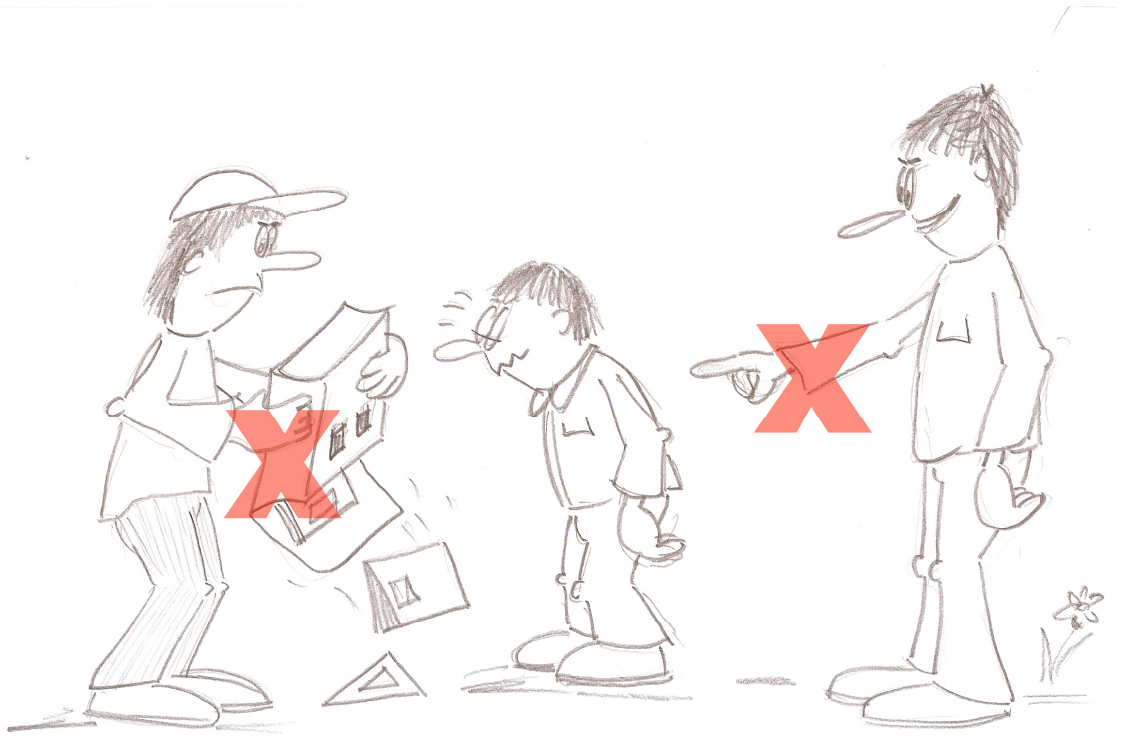
Někdo by mohl namítnout, že děti přece nešikanují, to dělají jen teenageři, aby si dokázali, jak dobří jsou. A to je omyl. Ačkoli je to nepochopitelné, šikana by se dala nazvat trendem dnešní doby, ve špatném slova smyslu, samozřejmě. Proto bychom tento pomyslný vykřičník neměli přehlížet a začít s „odbouráváním“ šikany již u dětí útlého věku.

Pomocí by se určitě mohly stát obrázky, na kterých je hned na první pohled jasné, že něco není v pořádku. Za tímto účelem byly vytvořeny i ty následující dva. Je jen na učitelích, do jaké míry jsou při vysvětlování ochotni zajít.

Obr. 15. Kreslená pomůcka č.5

Zdroj: vlastní

Obr. 16. Kreslená pomůcka č.6

Zdroj: vlastní

6.4 Nepít alkohol

Jak dětem správně vysvětlit, že pití alkoholu ničemu neprospívá, ba naopak je škodlivé, když „nám“ Čechům patří druhé místo v jeho spotřebě na světě, což dosvědčuje následující mapa.

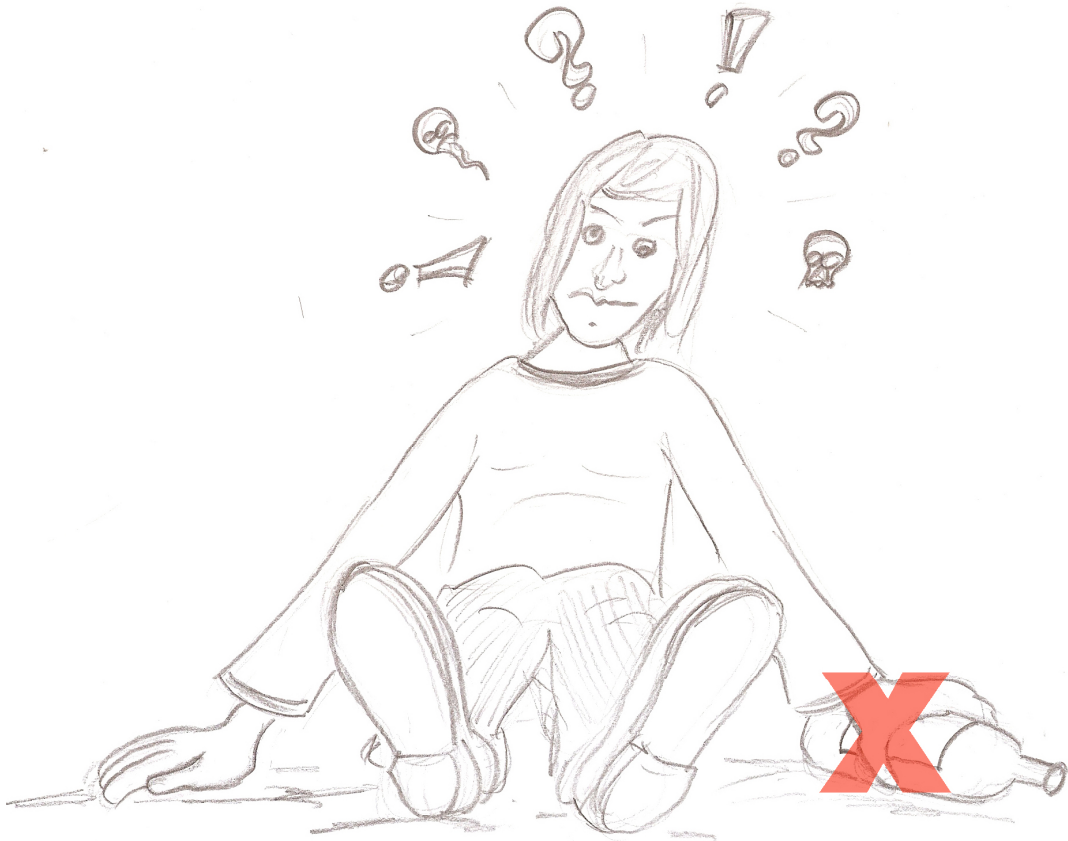
Obr. 17. Celková spotřeba čistého alkoholu podle zemí za rok 2011

Zdroj: WHO, Žebříček spotřeby čistého alkoholu podle zemí [online]. 2011 [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: http://relax.lidovky.cz/cesi-jsou-druzi-na-svete-ve-spotrebe-alkoholu-vic-piji-jen-moldavane-11h-/ln-zdravi.asp?c=A110218_16173

Důležité je hned na začátku dětem vysvětlit, co alkohol je, co mezi něj patří a hlavně, proč se mu vyhýbat. No a kreslenou pomůckou se nedá nic zkazit.

Na obrázku je zobrazený pán, který požil alkohol. Je vidět, že není schopen mluvit, stát a že mu hlavou běží věci, které se ani zdaleka nepodobají realitě a nedávají tak smysl.

Toto je určitě způsob, který by děti mohly pochopit a udělat si tak představu, jak daný alkohol „funguje“.

Obr. 18. Kreslená pomůcka č.7

Zdroj: vlastní

ZÁVĚR

Cílem mé práce v teoretické části bylo seznámení s hlavními úkoly ochrany obyvatelstva. S tím je spojen IZS, jako jedna z hlavních složek při překonávání MU či KS.

V praktické části jsem současný stav informovanosti obyvatelstva zjistila pomocí dotazníku, který byl rozdán mezi stovku obyvatel Uherského Hradiště a jeho blízkého okolí. Vyhodnocení dotazníku odhalilo značné nedostatky z hlediska prevence u dětí. Problém v takových případech především spočívá v neochotě opakování informací ze strany učitelů.

Tento výsledek, který nebyl příliš lichotivý, mi dal podklad pro vytvoření kreslených pomůcek za účelem zvýšení vědomostí, a tím pádem i snížení dopadů neznalosti.

Vytvořením sady obrázku jsem chtěla přispět k rozšíření povědomí o každodenních problematikách dětí předškolního či školního věku. Obrázky by měly v dětech evokovat hned několik otázek. A to následujících :

- Co se to tam (myšleno na obrázku) děje??
- Proč se někdo raduje a jiný je smutný??
- Co je správně??

Pokud by alespoň jedna z těchto otázek mezi dětmi zazněla, mělo by smysl v tomto duchu pokračovat i do budoucna.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ČESKO. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 15. března 2006 č. 263 ke Zprávě o stavu zajištění bezpečnosti České republiky v oblasti ochrany před mimořádnými událostmi. In: *Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí*. 2006, roč. 4, částka 3, s. 216. ISSN 1214-2263. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/zprava_mu.pdf
- [2] ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3461-3474. ISSN 1211-1244. Dostupný také z: <http://rescue.slansko.cz/pages/2392000.htm>
- [3] MINISTERSTVO VNITRA - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Sebeochrana obyvatelstva ukrytím - metodická pomůcka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby. Praha 2001.
- [4] MINISTERSTVO VNITRA – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Pro případ ohrožení - příručka pro obyvatele (vydání: třetí, opravené, rok vydání: 2003).

Internetové zdroje

- [5] NAVRÁTIL, L. Ochrana obyvatelstva v České republice [online]. 2005 [cit. 2012-01-27]. Dostupné z: <http://zsf.sirdik.org/kapitola3/3-1-1-ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

IZS Integrovaný záchranný systém

KS Krizová situace

MU Mimořádná událost

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Podíl zapojení složek do IZS	17
Obr. 2. Zpracování první otázky – graficky	24
Obr. 3. Zpracování druhé otázky - graficky	25
Obr. 4. Zpracování třetí otázky - graficky	26
Obr. 5. Zpracování čtvrté otázky – graficky.....	27
Obr. 6. Zpracování páté otázky - graficky	28
Obr. 7. Zpracování šesté otázky - graficky	29
Obr. 8. Zpracování sedmé otázky - graficky	30
Obr. 9. Zpracování osmé otázky - graficky	31
Obr. 10. Zpracování deváté otázky - graficky	32
Obr. 11. Kreslená pomůcka č.1	34
Obr. 12. Kreslená pomůcka č.2	34
Obr. 13. Kreslená pomůcka č.3	35
Obr. 14. Kreslená pomůcka č.4	35
Obr. 15. Kreslená pomůcka č.5	36
Obr. 16. Kreslená pomůcka č.6	37
Obr. 17. Celková spotřeba čistého alkoholu podle zemí za rok 2011	38
Obr. 18. Kreslená pomůcka č.7	39

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Zpracování první otázky – tabulkově	24
Tabulka 2. Zpracování druhé otázky – tabulkově	25
Tabulka 3. Zpracování třetí otázky – tabulkově	26
Tabulka 4. Zpracování čtvrté otázky – tabulkově	27
Tabulka 5. Zpracování páté otázky – tabulkově	28
Tabulka 6. Zpracování šesté otázky – tabulkově	29
Tabulka 7. Zpracování sedmé otázky – tabulkově	30
Tabulka 8. Zpracování osmé otázky – tabulkově	31
Tabulka 9. Zpracování deváté otázky – tabulkově	32

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Hlavní úkoly ochrany obyvatelstva a vytvoření příručky pro obyvatelstvo (dotazník k bakalářské práci)

1, Jste :

- žena muž

2, Kolik je Vám let :

- 18 -35 36 – 50 50 +

3, Dosažené vzdělání :

- Základní Středoškolské (zakončené maturitou)
 Středoškolské (zakončené výučním listem) Vysokoškolské

4, Víte, kde se ve Vašem městě (Uherském Hradišti) nacházejí budovy vyhrazené pro evakuaci a případné ukrytí před mimořádnou událostí :

- Ano, vím o které objekty se jedná Nejsem si úplně jist Ne, nevím

5, Víte, co ohlašuje siréna zazní-li kolísavým tónem po dobu 140 vteřin (může zaznít 3x po sobě v cca třiminutovém intervalu) :

- Ano Slyšel jsem o tom, ale co přesně ohlašuje nevím Ne, nevím

6, Pokud jste u otázky č. 5 zatrhli odpověď „ANO“, vypište slovy, co siréna ohlašuje :

7, Měli jste možnost zúčastnit se v rámci města seminářů, kde byste získali potřebné informace v rámci ochrany obyvatelstva :

- Ano, aktivně jsem se zúčastnil Neslyšel jsme, že by město takové semináře pořádalo
 Ano, ale nevyužil jsem ji Ne, přišlo mi to jako ztráta času

8, Myslíte si, že jsou děti na základních a středních školách dostatečně obeznámeny s problematikou ochrany obyvatelstva :

- Ano Vědí jen všeobecně známé zákonitosti Ne, školství by mělo v této oblasti vypracovat nové akreditace

9, Myslíte si, že by i děti v mateřských školách měly být informovány o možných mimořádných událostech (formou her a kreslených pomůcek) :

- Ano Nejsem si jist, jestli by to k něčemu bylo Ne, děti bych tomu nevystavoval